

Arbeids- og sosialkomiteen

Deres referanse

Vår referanse
17/00009Vår dato
18.05.2017

Innspill fra Fellesorganisasjonen (FO) til rep. forslag Dok 8:124 S (2016 – 2017) om å sikre likeverdige pensjonsordninger uavhengig av driftsform

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for nærmere 28.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Våre medlemmer arbeider innenfor et bredt spekter av velferdstjenester.

FO støtter representantforslaget. Vi har medlemmer i ulike deler av velferdstjenestene som rammes når offentlige tjenester blir konkurranseutsatt og overdras til private kommersielle aktører. Vi ser hvordan anbudsutsetting rammer ansattes lønns- og pensjonsvilkår.

FO mener generelt at helse- og sosialtjenester skiller seg fra andre tjenester på helt avgjørende måter. De er komplekse, krever betydelig innslag av skjønn og kompetanse, og må tilpasses den enkelte bruker. De dekker helt grunnleggende individuelle behov for dem det gjelder, og ytes i mange tilfeller til sårbare brukere. Dette gjør at bruk av markeds mekanismer er særdeles dårlig egnet for velferdstjenester.

De siste årene har vi sett at ansattes pensjonsvilkår, særlig i de ideelle organisasjonene, utsettes for press. Dette har vært en direkte konsekvens av anbudskonkurransen og ført til at viktige aktører har valgt å tariffhoppe for å slippe unna ytelsesbaserte pensjoner. Dette etter vår mening i strid med intensjonene i ILO-konvensjon 94 om like arbeidsvilkår ved anbudsutsetting av offentlige oppdrag.

Kvalitet, lønn og arbeidsforhold

FO mener ordnede arbeidsforhold er en viktig forutsetning for tjenester av god kvalitet. Med tillitsvalgtapparat, verneombud, medbestemmelsesmøter og arbeidsmiljøutvalg på plass er sjansene mye større for at de ansatte melder fra dersom de opplever at tjenestene de utfører er uforsvarlige eller ikke er gode nok. Vi ser eksempler på at kommersielle aktører bruker midlertidige ansettelser og enkeltmannsforetak i drift av ulike velferdstjenester.

FO er enig i at anbudsrunder og konkurranseutsetting av tjenester fører til kutt i pensjon og lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte, som gjør at private aktører vinner anbud. Vi er bekymret for lav organisasjonsgrad og lite medbestemmelse. Ordnete arbeidsforhold for ansatte og partssamarbeid er en viktig forutsetning for tjenester av

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 OsloPostadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 OsloTelefon:
02380Telefaks:
94 76 20 18e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674Bankgiro kontigent:
9001.08.71394Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

god kvalitet. Vi ser også at innslag av midlertidige ansettelser og enmannsforetak gjennomgående er større i de kommersielle velferdsfirmaene enn i det offentlige. En viktig forutsetning for gode tjenester er trygge ansatte og stabile fagmiljøer, og derfor er tjenester i offentlig regi å foretrekke.

Vi ser utstrakt bruk av den såkalte medleverforskriften¹ Forskriften gjør det mulig å individuelt avtale arbeidstidsordninger som i arbeidstid går langt utover normaltid for et årsverk. Forskriften setter til side den kollektive avtaleadgangen, og gjør arbeidstiden til et forhold mellom den enkelte arbeidstaker og dens arbeidsgiver. FO mener forskriften må avvikles og arbeidsmiljøloven gjelde. Dagens arbeidsmiljølov har bestemmelser som regulerer anledning til å avtale arbeidstidsordninger mellom partene gjennom den såkalte innstillingsretten. Turnusordninger må være faglig begrunnet, og vurderes i et HMS-perspektiv. Det kan ikke være sånn at arbeidsgiver velger den turnusordningen som gir flest mulig arbeidede timer i forhold til lønn. Dette ser vi eksempler på i kommersiell drift av barnevernsinstitusjoner.

Store penger

Det er ikke småbeløp som overføres fra det offentlige til private innenfor for eksempel barnevernet. I 2013 kjøpte Bufetat institusjons- og fosterhjemstjenester for mer enn 1,7 milliarder kroner. Av dette gikk en drøy milliard til kommersielle selskaper mens i overkant av 700 millioner gikk til ideelle organisasjoner. Driftsmarginene er gode, og markedet er voksende, da det offentlige i liten grad selv bygger egne, nye institusjonsplasser. På den kommersielle siden foregår det en storstilt monopolisering. Mens det for ti år siden fantes en rekke små tilbydere, er det nå utenlandske eiere som dominerer markedet. Fire aktører er i særstilling; Aleris (eid av Wallenberg-familien), Humana (eid av det London-baserte equity-fondet Argan Capital), Team Olivia (eid av svenske Procuritas) og Aberia (eid av Adofson-bødrene via en rekke investeringsselskaper).

Med vennlig hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Anine Terland
Avdelingsleder

¹ Midlertidig forskrift om arbeidstidsordninger i institusjoner som har medleverordning

